

sporočilo, ki mu olajšuje sprejem odločitev ter je rezultat predelave nevtralnih podatkov.

In nekaj terminov, za katere menim, da niso zadovoljivo obdelani, ali pa, da njihov izraz še nima pravega pomena. Pri izrazu poligon sta navedeni dve definiciji, ki ju bo treba v dogovoru uskladiti in napisati le eno.

POLIGON polygon

je 2-dimenzionalen element, ki predstavlja ploskovni objekt v naravi. Omejen je s segmenti, zahteva pa je, da ima celotna ploskev iste lastnosti.

je 2-dimenzionalen osnovni geotopološki element, katerega meja je sklenjena poligonska črta v ravnini, ki ne seka same sebe.

BAZA PARCEL

Parcela je entiteta, ki predstavlja temeljno enoto, za katero se vodijo podatki o zemljišču v katastrskem operatu. Parcela je prostorsko opredeljen del zemljišča, ki ima enake zemljiškopravne pravice na enem zemljiškopravnem vložku in je najmanjša enota v prometu zemljišč. Prostorsko je določena s parcelnimi mejami v zemljiškem katastru. Parcelna meja je določena z enim ali več zaključenimi poligoni, za katere ni nujno, da se stikajo.

SKANIRANJE ali SKENIRANJE

je postopek, ko z digitalnimi „očmi“ prenesemo neko informacijo iz analogne oblike direktno v digitalni zapis.

Za nekaj terminov, kot npr. *VEKTORIZACIJA, OBJEKTNO ORIENTIRANE BAZE PODATKOV, RELACIJSKO ORIENTIRANE BAZE PODATKOV* definicije še niso pripravljene.

Vir:

Ježovnik, V., 1991, Predlog izdelave terminologije s področja prostorske informatike, FAGG, Ljubljana.

mag. Vesna Ježovnik

Prispelo za objavo: 24.1.1992

Utrinki strokovnega pisanja

Pred dobrimi tremi leti sem v *Obzorniku* za matematiko in fiziko objavil kratek sestavek o nekaterih zadregah strokovnega pisanja (Lapajne 1988). Ob prebiranju *Geodetskega vestnika* sem pomislil, da morda tudi bralcem te revije ne bi bilo odveč nekaj kratkočasnih utrinkov strokovnega pisanja, ki očitno (še) niso zastareli.

ZADREGE Z IZVLEČKOM

Izveček je za naslovom najbolj brani del članka. Pogosto se bralci zadovoljijo le s tem. Poleg tega rabi informacijski in dokumentacijski službi. Zato mora zapopasti bistvo

prispevka. Ker je kratek in jedrnat, mora biti napisan zelo skrbno; nobena beseda naj ne bi bila odveč.

Pogosto pa v izvlečku ne bomo našli bistva članka, še zlasti ne v domači strokovni reviji. Tam bo le napotek, da „prispevek“ ali „avtor“ nekaj obravnava in še morda, da tisto obravnava recimo na tri načine. Zato pa bomo naleteli na vrsto besed in stavkov, ki ničesar ne povedo. Tako se mnogo prispevkov začneja s „članek obravnava ...“, „Avtor podaja ...“ ipd. Z malo domišljije „prispevek vsebuje, navaja, opisuje, uvaja, predstavi, vpeljuje, oceni, izpeljuje, razčleni, pojasnjuje, prinaša ...“ in celo „razpravlja, govori, se spominja, postreže ...“. Česa vsega ne počne ta presneti članek. Ko se utruji, ga zamenja „sestavek“, „prispevek“, „zapis“ ali sam „avtor“. Nezaupljivci raje pišejo „Ta sestavek ...“, „Pričujoči zapis ...“, „V tem prispevku ...“ ali kar „Pred vami je članek, v katerem avtor ...“. Sedaj ne dvomimo več, da gre za „članek“, in sicer „ta“ in ne morda kateri drugi, da ga je res napisal „avtor“ in da je članek res pred nami.

Ali bi lahko napisali izvleček brez nepogrešljivega „članka“ ali „avtorja“. Zdi se, da se teh neprijetnih spremljevalcev lahko rešimo z zapisom „Podana je ...“ ali „... obravnavamo ...“ in podobno. Ali res? Kako gre brez okraskov, ki so nepotrebni kot eter ali flogiston, kaže naslednji primer: „Z nekaj medicinskimi podatki in nekaj zdrave pameti lahko uporabimo osnovna fizikalna spoznanja v elementarni obliki tudi za človeško telo in tako naredimo pouk fizike v srednji šoli privlačnejši.“ Le kako se je fizik Sergej Pahor, ki je avtor tega kratkega izvlečka, ubranil skušnjavi in ni zapisal: „članek pokaže, kako lahko z nekaj medicinskimi podatki in z nekaj zdrave pameti uporabimo ...“. (Priznam, tudi sam sem pogosto podlegel in „grešil“.)

POROČILA IN OBJAVE IZSLEDKOV RAZISKAV

Poročila in objave o raziskovalnem delu in njegovih izsledkih naj bi bila jasna, preprosta in natančna. Pri tem nekaj lepote ni odveč, da je vsebina ni obremenjena z vezenjem otrobov. Prav v to pa se pisci hote ali nehote pogosto zatekajo. Marsikdo se podzavestno ali zaradi obilja slabih zgledov rešuje s praznim besedičenjem, ko se znajde na majavih tleh. Včasih se celo ni mogoče otresti občutka, da gre morda za zavestno zavajanje.

Dobro mero šolskih nasvetov o strokovnem pisanju je pred nekaj leti zgledno nanizal znani vzgojitelj mnogih generacij fizikov pri nas (Kuščer 1987). Sam sem poleg tega našel mnogo koristnega v knjižici Scientists Must Write (Barrass 1979), ki ni le rožni venec dolgočasnih navodil ter svarilnih in zglednih primerov, ampak živahen vodič skozi učenost strokovnega pisanja. Tu se ne bi zadrževal na teh dveh delih, ampak bi ju le toplo priporočil.

Nekaj pogosto uporabljenih primerkov zavitega (in zvitega) ter puhlega strokovnega leporečja najdemo v publikaciji največje nemške raziskovalne ustanove s področja uporabne geofizike (Prakla Seismos Report 1984). Prispeval jih je neimenovani ugledni univerzitetni profesor iz svojega pikro šaljivega Besednjaka uporabnih raziskovalnih puhlic. Poslovenjene dajem v premislek in svarilo ter poduk in razvedrilo:

- „Že dolgo je znano ...“ – Nisem poiskal prvotnega vira.
- „Očiten je določen potek ...“ – Ti podatki so dejansko nepomembni.

- „Ker ni bilo mogoče dobiti končno veljavni odgovorov na ta vprašanja ...” – Poskus je bil neuspešen, vendar upam, da bom iztržil objavo.
- „Trije primeri so izbrani za podrobne raziskave ...” – Izsledki drugih niso imeli nobenega smisla.
- „Podani so značilni izsledki ...” – Podal sem najboljše izsledke.
- „Ti izsledki bodo podani v naslednjem poročilu ...” – Če bom prisiljen, se bom tega morda ob priliki lotil.
- „Najboljše izsledke je dobil A.J. ...” – A.J. je bil moj asistent.
- „Zdi se, da ...” – Jaz mislim tako.
- „V splošnem se zdi, da ...” – Še dva ali trije mislijo tako.
- „Očitno je, da bo potrebno še mnogo dela, preden bomo popolnoma razumeli pojav ...” – Pojava ne razumem.
- „Pravilno znotraj enega velikostnega razreda ...” – Napačno!
- „Upamo, da bo ta študija vzpodbudila nadaljnje raziskave na tem področju ...” – To je ušiv prispevek, toda taki so tudi drugi, ki obravnavajo to bedno temo.
- „Zahvaljujem se J.B. za sodelovanje pri poskusu in G.F. za koristne nasvete ...” – J.B. je opravil poskus, G.F. pa mi ga je razložil.
- „Statistično usmerjena projekcija pomena teh odkritij ...” – Divje ugibanje.
- „Zelo pomembno področje za raziskovalno študijo ...” – Temo je izbrala moja komisija, je pa popolnoma neuporabna.

Viri:

Barras, R., 1979, *Scientists must write - A guide to better writing for scientists, engineers and students*, Chapman and Hall, London.

Kuščer, I., 1987, *O strokovnem pisanju*, *Obzornik mat. fiz.* (34), Ljubljana, šte. 6/7, 211-219.

Lapajne, J., 1988, *Zadrega strokovnega pisanja*, *Obzornik mat. fiz.* (35), Ljubljana, šte. 5, 159-160.

1984, *Es ist seit langem bekannt - It has long be known*, *Prakla Seimos Report* 1/2, 43.

dr. Janez Lapajne

Prispelo za objavo: 31.12.1991